

Z Dołatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmoni, 7 centów od wiersza. — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

(Ofiary na pogorzalców.)

Do urzędu powiatowego w Budzanowie nadeszło 6 zł. 60¹/₂ c. w. a. na wsparcie pogorzalców miasteczka Bohorodczan, a do urzędu powiatowego w Trembowli 5 zł. w. a. na wsparcie pogorzalców Wielkich Mostów.

Gr. kat. pleban w Równi, w obwodzie Stryjskim, Eliasz Horecki, w myśl podania z 24. grudnia 1861, ofiarował 30 sztuk galicyjskich książeczek kasy oszczędności na rozmaite kwoty w ogólnej wartości nominalnej 1600 złr. m. k. z nadrostami procentami, na utworzenie dwóch stypendyów dla ruskiej uczącej się młodzieży z tem postanowieniem, że kwota, która powstanie z sprzedaży tych książeczek kasy oszczędności, złożona będzie jako kapitał fundacyjny w galicyjskich stanowych listach zastawnych.

Z sprzedaży pomienionych książeczek kasy oszczędności zakupiono następujące na te fundacje stypendyalne j. z winkulowane listy zastawne w nominalnej wartości 4400 zł. w. a., jako to:

Nr. 11.039	serya III. z 1. stycznia 1861 na	1000 zł. w. a.
" 11.040	" " 1. " " "	1000 "
" 11.041	" " 1. " " "	1000 "
" 11.042	" " 1. " " "	1000 "
" 13.111	V. " 1. lipca " "	100 "
" 13.112	" " 1. " " "	100 "
" 13.666	" " 1. stycznia 1862 " "	100 "
" 13.667	" " 1. " " "	100 "

które od 1. lipca 1862 zaczawszy, są oprocentowane.

Nadawanie tych stypendyów według woli fundatora ma odbywać się według następujących postanowień:

1) Do otrzymania jednego z tych stypendyów po 88 zł. w. a. powołani są od 1. klasy normalnej zaczawszy, uczniowie szkoły ruskiej części Galicyi. Używanie stypendyów, jeżeli ten, któremu je nadano, może wykazać się z dobrych obyczajów i postępu w przedmiotach szkolnych, trwa aż do ukończenia nauk.

2) Do otrzymania jednego z tych stypendyów mają przed wszystkimi prawo ubogie sieroty po gr. kat. księżach Lwowskiej diecezji metropolitalnej, w braku zaś tychże, dzieci ubogich rodziców stanu świeckiego obrządku gr. kat. wspomnianej diecezji metropolitalnej.

3) Ta fundacja nosi nazwę: „fundacja stypendyalna Eliasza i Róży Horeckich“ i wchodzi w życie od roku szkolnego 1862²/₃.

4) Kto używał jednego z tych stypendyów, jest obowiązany sumieniem, jeżeli kiedyś będzie należał do stanu duchownego, podczas odprawienia mszy i we wszystkich swoich modlitwach pamiętać o duszach fundatorów, być przychylnym narodowości ruskiej i św. kościołowi, a ta klauzula ma być wyrażona w dekrecie nadającym stypendyów.

5) Prawo do nadawania tych stypendyów z zastrzeżeniem za twierdzenia c. k. namiestnictwa przysłuży fundatorowi na czas życia, po jego zaś śmierci gr. k. konsystorzowi metropolitalnemu we Lwowie. Zresztą obowiązują ogólne prawne przepisy dla stypendyów istniejące.

6) Dochód interkalarny mogący powstać, jeżeliby kiedy jedno z tych stypendyów nie było nadane, tudzież wszelki inny przyrost do kapitału fundacyjnego, ma być do tegoż przyłączony, i służyć do powiększenia obydwu stypendyów.

7) Jeżeliby ta fundacja stypendyalna miała być zniesiona, kapitał fundacyjny przejdzie w administrację Lwowskiego gr. kat. konsystorza metropolitalnego, który go przeznaczy do innych celów naukowych w zamiarze podniesienia narodowości ruskiej.

Z galic. c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 28. lutego 1863.

Wiedeń, 10. marca. Dnia dzisiejszego wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozestany XI. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 27. Rozporządzenie ministerów sprawiedliwości i handlu w porozumieniu z ministerstwem finansów z 9. marca 1863, w którym do wykonania ustawy z 17. grudnia 1862 (D. U. P. z r. 1863 nr. 1.) względem zaprowadzenia kodexu handlowego wydane są potrzebne postanowienia co do ułożenia i zaprowadzenia rejestrów handlowych.

Ważne dla Czech, Królestwa Lombardo-weneckiego, Dalmacyi, Galicyi z Krakowem, Austrii poniżej i powyżej Anizy, Salcburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Morawii, Śląska, Tyrolu, Vorarlbergu, Gorycyi i Gradyski, Istrii i miasta Tryestu z jego obwodem.

Cześć nieurzędowa.

Monarchia Austriacka.

Czerniowce, 9. marca. (Posiedzenie sejmu krajowego.) Prezydujący oświadcza, że Najjaśn. Pan przyjął łaskawie dziękczynny adres sejmu krajowego, na co zgromadzenie odpowiedziało trzechkrotnym okrzykiem. Na interpelację dep. Petrino, względem nieprawnej rewizyi u p. Długoborskiego, dzierzawcy w Storożinetz, odpowiada szef kraju, że rewizya musiała być przedsięwzięta z przyczyny podejrzenia, jakoby tamże znajdowała się broń i amunicya, tudzież zbrojni ludzie, i że odbyła się z wszelkim uwzględnieniem. Wniosek rządowy, statut dla miasta Czerniowiec, przekazano do wydziału, do którego wybrani zostali Hormuzaki, Dr. Fechner, Janowicz, Petrowicz i Symonowicz. Prezydujący miał potem mowę, w której wyraził się z pochwałą o postępowaniu przy wyborze deputowanego z miasta Czerniowiec. Dep. Popowicz składa przyrzeczenie w języku rumuńskim. — Dep. Prunkal wykazuje potrzebę sądów przysięgłych, tudzież założenia szkoły leśnictwa i agronomicznej, tudzież szkoły realnej w Suczawie. Wniosek o sądach przysięgłych odesłany został do osobnego wydziału, inne zaś do wydziału krajowego. Wniosek dep. Kovacsza względem zmian w ustawie o uzupełnieniu wojska, został także przekazany osobnemu wydziałowi.

Wiedeń, 11. marca. Na wczorajszej uczcie u posła angielskiego Lorda Bloomfielda reprezentowane były nie tylko dwory spokrewnione lecz i inne; pierwszy toast wniósł hr. Rechberg za pomyślność Królowej Wiktorji i nowożeńców, drugi lord Bloomfield za pomyślność Cesarza Franciszka Józefa i mocarstw z Anglią sprzymierzonych. Przy tych muzyka odegrała hymn ludu austriacki i angielski. Wszyscy goście między nimi ministrowie i wiceprezydent izby panów hr. Kuefstein byli ubrani en grande tenue z wszystkimi orderami.

(*Nadzieja otwarcia sejmu węgierskiego.*) *Jeneralna korespondencya* pisze:

W czasie zaczęcia się tegorocznej sesji sejmów krajowych z tej strony Leithy, wyraziliśmy nadzieję, że może także niezadługo ujrzymy sejmy krajowe obradujące z tamtej strony Leithy. Tę nadzieję z wielu stron wzięto nam bardzo za złe. Ale teraz mamy przed sobą ponowne rozkazy cesarskie, w których siedmiogrodzkiej kancelaryi nadwornej poruczone zostało jak najmożliwsze przyspieszenie prac przygotowawczych do zwołania sejmu krajowego w Siedmiogrodzie; widzimy ten urząd zajęty nader czynnie, aby temu najwyższemu rozkazowi zadość uczynić, i kto wie, czy nie można oczekiwać k. reskryptu, zwołującego siedmiogrodzki sejm krajowy najdalej na pierwsze dni przyszłego miesiąca. Jeżeli nas nie mylą różne oznaki, można spodziewać się także względem kwestyi węgierskiej bliskiej rezolucji, które we względzie rozwiązania tej kwestyi i zwołania węgierskiego sejmu krajowego, byłyby wpływu znaczącego. Te okoliczności przekonują, przypisywały cele nieczyste i manewra polityczne; przekonują się, że ich zarzuty były bezzasadne.

(*Sprostowanie.*) *Jeneral. kor. pisze:* Dzienniki wiedeńskie podały wiadomość o rozwiązaniu biura prasy przy c. k. dyrekcji policji w Wiedniu, lecz ta wiadomość jest całkiem mylna. Według nowej ustawy prasowej mają c. k. dyrekcye policji w rzeczach prasowych zatrzymać samodzielny zakres działania a urzędowe czynności w tym kierunku są mianowicie w Wiedniu dosyć liczne, co usprawiedliwia zupełnie zatrzymanie takich biur przy c. k. dyrekcjach policji.

Łasce Najjaśniejszego Pana zawdzięcza Austria nowy zakład: Muzeum dla przemysłu i sztuk pięknych. Przeznaczone ono zaś jest ku zadośćuczynieniu potrzebie przemysłu krajowego. Wiadomo, iż przemysł artystyczny austriacki, który jaśniał na wszystkich wystawach światowych, świetnie się rozwinał i bodźca tylko potrzebuje, ażeby na targu światowym odegrać rolę godną Cesarstwa. Tego bodźca dotąd nie było. Nie było dotąd żadnego zakładu powołanego do stałego połączenia interesów przemysłu z interesami sztuki. Nie było żadnego miejsca, w któremby przemysłowcy dzieła sztuki rozpamiętywać i własne dzieła wystawiać mogli. Zakład taki powstał z założeniem austriackiego muzeum dla przemysłu i sztuk pięknych. Pierwszy raz to wyrzeczone zostało słowo wielkiego znaczenia i wpływu na przemysł i sztukę. W gmachach pałacu dworskiego przemysłowcy austriacy którego bądź kraju, będą mogli dać na wystawę najznakomitsze swe dzieła. Cesarz pozwala na użycie dzieł sztuki, w najwyższem posiadaniu będących, w sposób najliberalniejszy. Żaden monarcha nie otworzył skarbów swego domu stanowi mieszczańskiemu w tak znakomity sposób. Zakładom zaś, które muzeum to wspierać mają, przekazane zostało świetne zadanie. Zakłady, jak biblioteka cesarska, gabinet starożytności,

zbiór ambrazyjski, galerya belwederska, były dotąd zaszczytem Wiednia. Wiek nasz żąda od zakładów podobnych swych usług, wynikających z potrzeb nowego czasu, którym dawne formy nie wystarczają. Potrzeb tych nie można zapoznać, bez narazenia na stratę dobra bytu narodowego, bez wywołania nieukontentowania w owych kółkach, na których dobrem usposobieniu często zależy. Jesteśmy przekonani, iż mężowie stojący na czele zakładów dworu i państwa, powołani przez monarchę do załatwienia nowego i wielkiego zadania, spełnią je z owym poświęceniem się, które działanie ich zawsze tak świetnie odznaczało. Nie ludzimy się nadzieją, jakoby zaprowadzenie w życie nowego zakładu miało być łatwym. Trudności leżące w naturze rzeczy, są nie zwykłego rodzaju. Trudności te byłyby nie do przewyciężenia, gdyby nowy zakład nie był pewny udziału tych zakładów, które są własnością dworu, i gdyby publiczność okazała się dla niego obojętną. Lecz radość, z jaką pismo odręczne Najjaśniejszego Pana wczoraj w radzie gminnej przyjęte zostało, niezawodną jest skazówką, iż mieszczanie Austrii misję swą pojmują i stan przemysłowców wie, na czym mu zbywa i gdzie pomocy szukać potrzeba. Monarcha zgłosił się do szlachty, do obywatelstwa zamożnego, wzywając ich do współdziałania przy założeniu austriackiego muzeum dla przemysłu i sztuk pięknych. Jesteśmy przekonani, że wezwanie to znajdzie radosny odgłos u wszystkich tych, których serce i umysł zajęte są sprawą przemysłu austriackiego.

Francya.

Paryż, 11go marca. (*Doniesienia z Meksyku.* — *Różne wiadomości.*) *Monitor armii* zamieścił doniesienia o potyczkach między piechotą francuską a gerylasami meksykańskimi, przy eskortowaniu chorych lub żywności. Małe te potyczki wypadły na korzyść Francuzów, co łatwo pojąć, przy lepszym ich uzbrojeniu i wojskowym usposobieniu. Trudności przy transportowaniu materiałów wojennych i żywności są zawsze ogromne. Muły do transportu dopiero tresowane być muszą, a Meksykanie zniszczyli ostatnie ślady gościńca na drodze do Meksyku. — Z raportu o spaleniu łodzi działowej „Lance“ w porcie Tampiko okazuje się, iż Francuzi niestety spieszenie opuścili i cofać się musieli pod silnym ogniem Meksykanów. Kanonierka „la Lance“ zbudowana była dopiero w 1855 roku; osada jej przewidziana będzie do Francji na pokładzie fregaty parowej „Albatros“.

Podania o toku negocjacji dyplomatycznych w sprawie polskiej są nader sprzeczne. Dzienniki półurzędowe twierdzą, iż Anglia w Berlinie i w Petersburgu przyjacielskie przedstawienia zrobić poleciła. Dotąd jednak nie wiadomo, jaką odpowiedź Rosya na komunikacje francuskie udzieliła.

Patrie zapewnia, iż książę Dołgorukow przed dwoma dniami do Paryża przybył, żadnej misji nie miał sobie powierzonej.

Independance belge prostuje także cały szereg wiadomości, które poprzednio o negocjacjach między Francją a Rosją względem Polski podała. Twierdzone, że książę Dołgorukow przybędzie do Paryża z odpowiedzią cesarza Aleksandra; przybył on zaiste, lecz nie wcale nie przywiózł. Poprzednio jeszcze twierdzono, iż generał Fleury posłany został do Petersburga w nadzwyczajnej misji; ten zaś generał z Paryża wcale się nie ruszył. Wątpić więc można o pisanie własnoręcznem przez Cesarza Napoleona do Cesarza Aleksandra.

Teraz dziennik ten zapewnia, iż kuryer ambasady francuskiej w Petersburgu, który drogę tę zrobił w cztery dni, dnia 10. b. m. do Paryża przybył. Zaraz też zwołana została rada ministrów do Tuilleries i odbyła się pod prezydencją Cesarza. Z tą wnoszono, że celem tego zebrania była sprawa Polski i że depesze księcia Montebello zawierały odpowiedź rządu rosyjskiego. Nikt jednak nie wie, jak ta odpowiedź wypadła i chyba o tem dowiedzieć się będzie można przy rozprawach nad petycją w sprawie polskiej, która do senatu podana została. Rozprawy te znów do piątku odroczone zostały.

La Patrie zapewnia, że Mierostawski opuścił lub opuścić ma Polskę w skutek rokowań z tajnym komitetem, powstaniem z Warszawy dyrygującym. Komitet ten bowiem pragnie, ażeby sprawa polska wolna była od wszelkiej styczności z stronnictwem rewolucyjnym lub socjalistycznym. Z tych powodów Mierostawski z Polski ustąpić musiał.

(*Sprawozdanie p. Michała Chevalier co do środków traktatu handlowego z Anglią.*) Z sprawozdania przez pana Michała Chevalier w senacie złożonego okazuje się, iż produkcja zelaza we Francji pomimo traktatu handlowego z Anglią zawartego a wprowadzenie zelaza angielskiego pozwalającego, nie tylko się nie zmniejszyła, lecz przeciwnie wzrosła, pomimo tego, iż wiele wielkich pieców w okolicach produkcji nie sprzyjających założonych, wygaszone być musiały. W roku 1859 Francya produkowała tylko 170 milionów cetnarów metrycznych surowcu zelaza, w roku zaś 1862 przeszło 210 milionów, a zatem więcej o $\frac{1}{4}$ część. Żelaza sztabowego produkowała Francya w roku 1859, około 10 milionów cetnarów, a w roku 1862 przeszło 14 milionów. Francya wprowadza teraz surowcu zelaza z Anglii i zelaza sztabowego rocznie za 12 do 16 milionów franków, wyprowadzając zaś corocznie wyrobionego zelaza za przeszło 100 milionów franków. W skutek znizonej ceny zelaza konsumpcya jego znacznie się zmniejszyła.

Przy połowie ryb morskich skutki wolnej konkurencji z Anglią okazały się jeszcze dla kraju korzystniejsze. Francuzi jedzą teraz więcej ryb morskich jak dawniej, bo są tańsze i poławiają ich daleko więcej, bo upadło mnóstwo utrudnień przy połowie, bę-

dących skutkiem systemu prohibicyjnego. Teraz Francuzi wiele ryb do Anglii sprzedają.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 8. marca. Do *Jener. Kor.* donoszą: Dzienniki zagraniczne w ostatnich czasach zajmowały się wielostronnie wiadomością, że W. Książę Konstanty ustąpi ze swojej posady w Polsce; i donosiły nawet, że tenże będzie tymczasowo zastąpiony przez generała hr. Berga, a w końcu przez księcia Alexandra heskiego. Na zasadzie informacji autentycznej korespondent rzeczowego wyżej dziennika zapewnia, że te pogłoski są całkiem bezzasadne. Wielki Książę bardziej jak kiedykolwiek ma silne postanowienie pozostać na swoim stanowisku jako namiestnik królestwa i naczelny dowódca armii, a gdy powstanie będzie stłumione, czego w najbliższym czasie spodziewać się można, prowadzić dalej rozpoczęte dzieło reformy w Królestwie Polskiem. Jako dowódzcy armii, przydzielono Wielkiemu Księciu generała Sumorokowa, szefa sztabu, który też już przybył do Warszawy, podczas gdy generał Ramsay, który dotąd zajmował tę posadę, już wyjechał z Warszawy. W Petersburgu nie było wcale mowy o nadaniu generałowi hr. Berg stanowiska, które, jak sądzono, miał objąć w Królestwie Polskiem. Pamiętają tam jeszcze, że jako gubernator Finlandji nie używał popularności, i z tej przyczyny musiał być odwołanym. Podobnie mylnie były domysły względem Alexandra Księcia heskiego, który dotąd nawet nie opuścił służby austriackiej; zapewniają jednak, że ma wejść do służby rosyjskiej i objąć dowództwo korpusu gwardyi.

Rosya.

Petersburg, 5. marca. (*Kwestya włościańska.* — *Sprawa polska.*) Dziennik „*Pszczola północna*“ zamieściła następujące szczegóły co do stosunków włościańskich w Rosji. Jak wiadomo, do dnia 3go marca zawarte miały być tak zwane „ustawy hramotne“, czyli umowy między właścicielami dóbr a włościanami. Umów takich ułożono 100.563, i brakuje jeszcze około 7000. W wykonanie weszły 87.863 umów, które uregulowały stosunki $\frac{2}{5}$ części włościan. Przed wydaniem manifestu o usamowolnieniu włościan z 10 milionów włościan 7 milionów odrabiało pańszczyznę, 3 miliony zaś płaciły dziedzicom tak zwany obrok. Dziś z 8 milionów włościan, których stosunki już uregulowane zostały, 5 milionów płacić ma obrok, a 3 miliony odrabiać pańszczyznę. Jest to zaiste ważne bardzo ulepszenie, nikt jednak twierdzić nie będzie, żeby kwestya włościańska tym sposobem jako załatwioną uważać można. Wystąpi ona wcześniej lub później z tym większym naciskiem. Ludzie dworscy, których jest w Rosji $1\frac{1}{2}$ miliona dusz męskich, z dniem 3. marca zyskali zupełną wolność, co dla nich wielkiem jest dobrodziejstwem, byli oni bowiem w daleko większej niewoli, aniżeli włościanie. Organizacya gmin i obwodów przeprowadzona jest według zasad wcale liberalnych, najlepszym zaś owocem usamowolnienia włościan jest podniesienie liczby szkół wiejskich z 1955 na przeszło 6000. Co do stosunków majątkowych szlachty, Rosya liczy w ogóle 105.308 posiadłości szlacheckich. Z tych w roku 1860 było pod kuratelą 35.642 dla różnych powodów. Według podań urzędowych znajduje się w Rosji 636 miast i 1350 miasteczek.

Lydep. belge zamieściła list z Petersburga z dnia 3. marca, w którym donoszą, że sprawa polska zajmuje tam wszystkie umysły. Jest tam stronnictwo, któreby chciało użyć najsurowszych środków. Stronnictwo to twierdzi, iż dopóki Polska egzystować będzie, nie będzie pokoju ani dla Rosji, ani dla Europy. Zdaniem więc tego stronnictwa, trzeba Polskę zniszczyć i zgnieść, i na dymiących jej zgłiszczach ogłosić, iż przestała egzystować, potem zaś kraj podzielić trzeba na gubernie, w których wszystko ma być rosyjskiem, prawa, rząd, a nawet i język — o jednej tylko religii nie wspominają.

Drugie zaś stronnictwo nierównie liczniejsze wyraża się o Polsce wcale przychylnie i twierdzi, iż Polska domagająca się swej narodowości nie powinna być gorzej traktowana jak Włochy lub Grecya. Polska nie Rosji nie winna, krew zaś co płynie, jest krwią sławiańską i jątrzy dwa ludy jednego szczepu, w końcu idzie o prosty tytuł panowania, i że cesarz powinienby go się zrzec, gdyż i tak mocno cierpi w skutek tego krwi rozlewu. W końcu stronnictwo to sądzi, iż gdyby rzecz na kongresie europejskim traktowana była, Rosya by się od tego kongresu nie uchylila i niepodległość Polski mogłaby wyjść z tego kongresu, czemu by się Rosya wcale niesprzeciwiała.

Tymczasem buletyny o ciągłych zwycięztwach wojska rosyjskiego, straciły tu wszelką wiarę, przekonano się bowiem, iż kłamia zapamiętałe. Rosyane nawet w wyższych sferach czytają je z widocznym oburzeniem i pytają się dla czego powstanie ciągle się utrzymuje, jeżeli tyle powstańców ginie i tyle im broni i amunicji zabierają? Jeżeli zaś Rosyane tak małe straty ponoszą, dla czegoż to pułki co dzień do Polski odchodzą, na cóż tyle sił nagromadzonych w kraju, którego nie można opanować jeno ogniem i wytopieniem? Wszystkim więc tym buletynom nikt w Rosji nie wierzy.

Księstwa Naddunajskie.

(*Widoki na przyszłość.*) Z *Belgradu* donoszą do *Jener. Kor.*: Członkowie tutejszego stronnictwa ultra liberalnego, i politycy wojennie usposobieni, zapowiadają, że w prowincjach tu-

reckich jeszcze w tym roku wybuchnie katastrofa, i z tego wyprowadzają domysły najśmielsze, i najdziwniejsze. Mianowicie politycy serbscy wychodzą z tego przypuszczenia, że rząd austriacki w razie powstania rajów zachowa się tak neutralnie, jak w obec powstania polskiego, a przeto załatwienie spraw między Portą a jej chrześcijańskimi poddanymi będzie tylko tym ludom zostawione. Rząd serbski mianował Kostę Magazinovica serbskim agentem w Bukareszcie.

Turecja.

Stambuł, 28go lutego. (*Sprawy Czarnogóry, Hercegowiny i Księstw Naddunajskich.*) Sprawa o budowę blokhauzów na drodze militarnej przez Czarnogórę w ten sposób załatwiona została, iż jedynie na punktach końcowych dróg małe warownie zbudowane zostaną. Warownie te stać będą na terytorium czysto tureckim. Wysłana być ma nowa komisja demerkacyjna dla sprostowania i uregulowania granicy czarnogórskiej, przyczem główny wzgląd mianowicie będzie na to, ażeby wsie nad granicą leżące nie należały w połowie do Czarnogóry, a w połowie do Turcji, co zawsze wywołuje największe zatargi.

Z Mostaru w Hercegowinie piszą, iż żałują tam niezmiernie odwołania gubernatora Abdi Baszy i zastąpienie go przez Yasia Baszę, pierwszy bowiem przez ludzkie swoje postępowanie zjednał sobie powszechny szacunek. Nie miał on wprawdzie jako naczelnik wojenny bezpośredniego wpływu na administrację cywilną, występował jednak często przeciwko nadużyciom cywilnego gubernatora Kurszyda Baszy. Przed niejakim czasem powołał naczelników rajasów, Popa Teodozego, Michała Spaicza i Łukasza Wukalowicza do Mostaru, dla wysłuchania ich zażaleń. Yasia Basza coś podobnego pewno nie zrobi. Łukasz Wukalowicz siedzi cicho od niejakiego czasu, i zdaje się iż opuści służbę Porty otomańskiej. Udał się już do konsula rosyjskiego z prośbą o jego interwencję u Porty, która mu czynionych przyrzeczeń nie dotrzymała.

Porta otomańska zwróciła uwagę reprezentantów wielkich mocarstw na stan rzeczy w Księstwach naddunajskich, i na zatargi, które ztąd wyniknąć mogą. W skutek tej komunikacji Porty posłowie zalecili jeneralnym konsulom mocarstw w Bukareszcie, ażeby nie pozwalali zaczepk na pozycję księcia Kuzy, traktatami ustanowioną, z drugiej zaś strony temuż nie dozwolili przekraczać swej prawej władzy.

Kronika.

(Pożar.) Dnia 4. b. m. wybuchł pożar w Chorostkowie w powiecie Kopyczyńskim u tamtejszego włościanina Jana Bobowskiego i zgorzała stajnia z trzema końmi, stodoła z całym zbiorem tegorocznym i wszystkie narzędzia gospodarskie, ogólnej wartości 2000 zł. w. a. Pomimo czynnego ratunku zgorzał także sąsiedni budynek innego włościanina ze zbożem. Przyczyna pożaru nie jest dotąd wiadoma.

(Rzadkie zdarzenie.) Marya Klusak z Rostajnego w powiecie Duklańskim, małżonka mieszkańca tamtejszego Efroima Klusaka, wydała na świat na raz troje dzieci, dwóch chłopców i dziewczynę, które mają potrzebne siły żywotne i są zdrowe. Małżeństwo to pod względem majątkowym znajduje się w złych stosunkach.

(W Smoleńsku) odkopano w końcu jeszcze roku przeszłego, wielkie naczynie gliniane pełne monet złotych i srebrnych francuskich z lat 1763—1793, wysokiej wartości. Zda się to być jakiś szczątek francuskiej kasy.

(Zmarł niedawno w Paryżu krawiec), zostawił po sobie wedle notarialnego inwentarza spadek wynoszący 5,803,450 fr. Długu miał wszystkiego 82 fr. 10 cent. W testamencie powiada, że rozpoczął pracować w r. 1812 z jednym talarem o 6 liwach. Kupił za nie materyał na kamizelkę, którą sprzedał za 13 fr. 50 cent. to był początek pięcio milionowego majątku.

(Jedwab.) Chińczycy mają podanie, że jedna z żon panującego u nich Cesarza, pierwsza wprowadziła go w użycie, za co jej boską cześć oddają. Przed erą chrześcijańską jedwab w Azji wschodniej i Europie był nieznan. Wspomniany o nim w Starym Testamencie przez wielu archeologów za wątpliwe są uważane, i nie ma dowodów, że meszi (Ezechiel 16, 10, 13) znaczy jedwab. W nowym Testamencie (Apokalyp. 18, 12) wspomniany serikon, który bez wątplenia znaczy jedwab. Rzymscy pisarze czterech pierwszych wieków po Chrystusie często o nim mówią. Tertuljan pisze do kobiet: „Wdziewajcie szaty prawdy“; Chryzostom w homiljach mówi: „Gdy bogacz jedwabie przywdziewa, dusza jego jęczy w kajdanach.“ Galen zaleca sznury jedwabne do przewiązywania żył przy operacjach chirurgicznych. Do czasów Aureljana tylko bogaci ubierali się w drogie jeszcze jedwabie. Gdy go żona o jedwabną suknię prosiła, odprawił ją temi słowy: „Dalekiem jest odemnie prostą tkaninę na wagę złota opłacać.“ Do Europy wprowadzono go za Justyniana, z kraju Serów, ludu zachodniej Azji — zapewne z Chin, z kład nazywaną Sericum. Za jego panowania dwaj mnisi przywieźli jaja jedwabników z Serjadi w Indji do Byzancyum, a fabryki jedwabne były monopolem cesarskim. Z Grecji rozszerzyła się uprawa jedwabiu do Włoszech i Hiszpanii. Dalsze losy tego wyrobu już są powszechniej znane.

(Kolej żelazna.) „Telegraf Kijowski“ zamieszcza jako pewną wiadomość z Witebska, że kompania rycko-dynaburska drogi żelaznej, przyjęła zobowiązanie przedłużyć drogę żelazną od Dynaburga do Witebska. Nowa droga będzie miała kierunek pomiędzy Dynaburgiem i Połockiem, równoległe z dawną pocztową drogą i z kierunkiem Dźwiny; a poczynając od Połocka pójdzie ku szosie petersburskiej i przeszedłszy przez miasto Sierocino i wieś Obol znowu zwróci się ku Dźwinie, gdzie się zakończy mostem cośkolwiek

żej obręb miasta. W obecnym roku będą uczynione przedwstępne poszukiwania, a budowa drogi zacznie się w roku następnym.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 13. marca. Na naszym dzisiejszym targu płacono: męcz pszenicy (81 H) 3zł. 33c.; żyta (76 H) 1zł. 80c.; jęczmienia (66 H) 1zł. 57c.; owsa (45 H) 1zł. 43c.; breczki 2zł. 35c.; kartofli 95c., cetnar siana 1zł. 38c., okłotów 52 c.; — sąg drzewa bukowego 11 zł. 20c, sosnowego 9zł. 25c.

Ostatnie wiadomości.

Lwów, 14. marca. Komisja przez Jego Excel. p. ministra handlu wyznaczona do obrad nad środkami ku stanowczemu wystąpieniu zarazy na bydło, ukończyła swe prace, którym pięcioletniowy przeciąg czasu pod prezydencją p. ministra poświęciła. Sprawozdanie z jej obrad zamieścimy w najbliższym numerze pisma naszego.

Pruska izba deputowanych obraduje teraz nad projektem do nowego prawa o służbie wojskowej. Znajac skład izby przewidzieć można, że odrzuci projekt ministerjalny a raczej skieruje go i poprawi na zasadzie prawa z roku 1814, które rząd właśnie zmienić chciał.

Independence belge zaprzecza wieściom o opuszczeniu Meksyku przez wojsko francuskie, przywodzi na poparcie tego zaprzeczenia wiadomość o zakontraktowaniu 2000 mułów w Costarica, które za dwa miesiące do Meksyku odstawione być mają. W Paryżu mówiono, iż jen. Forey złożył miał pełnomocnictwo dyplomatyczne w ręce p. Dubois de Saligny, zatrzymując jedynie dowództwo wojskowe.

To, co w onegdajszym wstępnym artykule naszym pod względem wpływu powstania polskiego na sprawę wschodnią powiedzieliśmy, po części sprawdzać się już zaczyna. Do *Jener. Kor. austr.* piszą bowiem z Zadaru, iż im więcej się powstanie polskie rozszerza, tem mocniej ustala się spokojność w nadgranicznych prowincjach tureckich; agitacja ustąpić musiała przed przekonaniem, iż w tej chwili na Rosję wcale liczyć nie można. Wszakże korespondencya ta dodaje, iż samowola i ucisk władców tureckich muszą być powodem ciągłego nieukontentowania.

O walce powstańców polskich z wojskiem rosyjskiem nie mamy dziś bliższych wiadomości. W Krakowie mówiono o napadzie na Miechów, a raczej na wojsko rosyjskie, w klasztorze tamtejszym konsystujące, co jednak się nie sprawdziło.

Najświeższa poczta.

Kraków, 13. marca. *Krakauer Zig.* donosi jako rzecz pewną, że Rosyanie w Miechowie obawiając się ataku, wysłali depeszę o sukurs. Depesza ta, która została przejęta, podaje liczbę korpusu Langiewicza (z namysłu o więcej niż o połowę przesadzoną) na 20.000. Główna kwatera Dyktatora jest obecnie w Sosnowce (wsi niedaleko Miechowa). Rosyanie zupełnie opuścili Miechów. Wczoraj między drugą a trzecią godziną odbyło się uroczyste zaprzysiężenie wojska (w Goszczy było tylko ogłoszenie dyktatury.) Podczas nabożeństwa, które odprawił kapelan polowy przed ołtarzem wystawionym na wzgórzu, i podczas przysięgi składanej nowemu dyktatorowi, słońce nagle wystąpiło z obłoków i okazała się tęcza, poza której dwa małe słońca były widoczne. Rzadkie to zjawisko powitano z zapalem jako dobrą wróżbę. *Krakauer Zeitung* podaje te szczegóły z opowiadania naocznego świadka.

Paryż, 11. marca. Książę Reuss, pełnomocnik pruski, udał się do Berlina.

France donosi, że Earl Russell przesłał depeszę do mocarstw, które podpisały traktat wiedeński, z żądaniem dyplomatycznej interwencji względem wykonania artykułu I. aktu zamykającego traktat z r. 1815 względem Polski. Francya zgadza się z Anglią. Szwecya i Portugalia przychyliły się. Austria gotowa przystać. Prusy i Hiszpania nie odpowiedziały jeszcze. Baron Budberg na audyencji u cesarza dał w imieniu cesarza Aleksandra formalne zapewnienie, że Rosya ma zamiar uspokoić Polskę przez koncesye i rzeczywiste gwarancje. Książę Metternich udaje się jutro do Wiednia.

Paryż, 12. marca. *Monitor* pisze: Nie jest prawdą, że obóz w Chalons będzie założony w końcu marca. Nastąpi to dopiero w końcu maja, jak w poprzednich latach.

Trzebinia, 10. marca. Wczoraj cała regularna milicya turecka w Zubzi zbuntowała się przeciw swemu własnemu majorowi, który ratował się ucieczką i udał się do Baszybozuków i Arnautów, którzy w buncie nie wzięli udziału.

Mówią, że ci buntownicy od wielu dni cierpieli największy niedostatek. Dziś łączy się cała milicya miejscowa z Baszybozukami, aby udać się do nich, i ile możności w dobry sposób skłonić ich, aby powrócili do obowiązku.

Londyn, 12. marca. Zapewniają, że odeszła do Petersburga nota angielska żądająca konstytucji dla Polski w myśl traktatów z r. 1815 i amnestyi dla teraźniejszego powstania.

Turyń, 12. marca. Zaciągnięcie pożyczki potwierdza się. Warunki nie są jeszcze wiadome. Sądzą, że Rothschild przyjął połowę po 69½. Druga połowa jest podzielona na części, z których jedną obejmą bankierowie i włoski instytut kredytowy, druga zaś będzie pokryta przez subskrybcję publiczną.

Turyn, 12. marca. Wydana została ustawa względem pożyczki i dekret regulujący emisję. Główne warunki są: Część bę-

Ministerstwo zawarło pożyczkę z Rothszyldem w Paryżu i bankiem narodowym. Kontrakt rozciąga się na 700 milionów, ale emisja oznaczoną została tymczasowo na 500 milionów.

Telegram Gazety Lwowskiej.

Kraków, 13. marca. Według doniesień z Lgoty otrzymali Rosyanie wieczorącej nocy w Olkusu, Wolbromie i Miechowie znaczne posiłki i mają uderzyć na powstańców.

Tarnów, 13. marca. Na jutro zamówiono w Opatowcu i w okolicy dostawę żywności dla korpusu Langiewicza.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 13. marca.

Hotel George: PP. Słonecki Zen., z Jerawca. — Br. Horoch Seweryn, z Moranic. — Niezabitowski Lubin, z Zameczka. — Niezabitowski Włodz., z Uherzec. — Hohendorf Ed., z Byszowa. — Szeptyczny Jan, z Przybycy.

Hotel europejski: Dąbrowski Wiktor, z Lenczarzec. — Dr. Rasch Wilhelm, adw. kraj., z Kołomyi. — Prek Stefan, z Zagorza. — Rubczyński Adolf, z Uherzec.

Hotel angielski: Tartakowski Al., z Laszek murowanych. — Soroczyński Rom., z Choronowa. — Stábke Bogumił, k. pr. zarządca marynarki.

Hotel krakowski: Winnicki Tytus, z Nowosiódek. — Berghof Józef, c. k. podporucznik, z Złoczowa.

Zajazd Kuhna: Hr. Humnicki Wład, z Rozpucia.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. marca.

PP. Teodorowicz Ignacy, do Chomiakówki. — Wysocki Kazimierz, do Hrehorowa. — Grodziecki Leon, do Bzianki. — Rojewski Konstanty, do Cieszanowa. — Czajkowski Hipolit, do Bóbrki. — Rylski Henryk, do Dłużniowa. — Horodyński Stan., do Sadowej wiszni. — Chełmicki Józef, do Kamioneczki. — Udrycki Adolf, do Wielkich mostów. — Teodorowicz Nikołaj, do Derewaczowa. — Jordan Teofil, do Nowego siola. — Zagórski Mieczysław, do Podbuża. — Hr. Humnicki Wład, do Rozpucia. — Papara Hip., do Batiatycz.

Spostrzeżenie meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. marca 1863.

Table with columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery.

TEATR.

Dziś teatr niemiecki: „Wanda“, opera w 5 aktach.

Kurs lwowski.

Dnia 13. marca.

Table with columns: Item name, wal. austr., gotówka (zl., c.), towarem (zl., c.). Includes items like Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciozłotówka, Galicij. listy zastawne w.a. za 100 zł., m. k. za 100 zł., Galicyjskie obligacje indemnizacyjne, 5% Pożyczka narodowa, Akce gal. kol. żelaz. Karola Ludwika.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 13. marca.

Metaliki po 5% za 100 zł. 74.90. Z pożyczki narod. po 5% za 100 zł. 81.35; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —. Galicyi —; Bukowiny —; Akce Banku narodowego sztuka 805.—; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 215.30; niżso-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 40% za 100 zł. —. Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 114.90. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.47, dukaty ces. pełnej wagi —. korony —, półkorony —. Srebro 114.50.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 11. marca.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

Table listing public debt with columns: Description, pien., towar.

Table listing public debt with columns: Description, pien., towar.

Table listing public debt with columns: Description, pien., towar.

Table listing public debt with columns: Description, pien., towar.

2. Stan oblig. domestykaln.

Table listing domestic obligations with columns: Description, pien., towar.

3. Akce.

Table listing stocks with columns: Description, pien., towar.

Table listing stocks with columns: Description, pien., towar.

4. Listy zastawne.

Table listing stocks with columns: Description, pien., towar.

Table listing stocks with columns: Description, pien., towar.

Table listing stocks with columns: Description, pien., towar.

5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.

Table listing stocks with columns: Description, pien., towar.

Table listing exchange rates with columns: Description, pien., towar (za sztukę).

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

Table listing exchange rates with columns: Description, pien., towar.

(31 dni po ukazaniu.)

Table listing exchange rates with columns: Description, pien., towar.

Kurs złota.

Table listing exchange rates with columns: Description, pien., towar.